

Nr 119.

Av herrar **Wagnsson** och **Sylwan**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning rörande revision av den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen.*

Vad chefen för finansdepartementet i bilagan till 1942 års statsverksproposition under rubriken "För flera huvudtitlar gemensamma frågor" anfört å sid. 14 beträffande vissa frågor, som äga sammanhang med förslaget till *revision av den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen*, ger anledning till erinringar i följande två avseenden.

I de fall, då tjänst flyttas till högre lönegrad, föreslås såsom huvudregel, att nuvarande innehavare av tjänsten skall erhålla den högre tjänsten, utan att tjänsten kungöres ledig. Emot detta förfarande, som måste anses helt i sin ordning, föreslår emellertid departementschefen ett undantag, nämligen att tjänst i det fall, att nuvarande innehavaren uppnått pensionsåldern före den 1 juli 1942 men erhållit anstånd med avgång ur tjänsten, skall ändras i avseende å lönegrad först vid den tidpunkt, då nuvarande tjänsteinnehavaren avgår.

En dylik undantagsbestämmelse meddelades icke för tillämpning vid ikraftträdandet den 1 juli 1939 av civila avlöningsreglementet och har veterligen ej heller tillämpats vid andra löneredningarna under de senare åren.

Förfarandet synes icke innebära tillbörlig rättvisa mot tjänsteman, som under en längre följd av år mot underbetalning utfört just det högre kvalificerade arbete, som efter lång väntan nu föranlett Kungl. Maj:t att i enlighet med tjänsteförteckningssakkunnigas förslag hemställa om höjning av lönegraden för ifrågavarande tjänst. Här må allenast erinras om ett dylikt fall, då 17 år förflutit, sedan en liknande framställning gjordes av Kungl. Maj:t till riksdagen, och vederbörande tjänsteman i mer än 20 år antingen till övervägande del eller helt fullgjort arbete, som ansetts böra föranleda tjänstens höjning från 24 till 26 lönegraden. Här åsyftas sekreterartjänsten å skolöverstyrelsens folkskolavdelning. Efter flera framställningar från överstyrelsen förelade Kungl. Maj:t 1925 års riksdag förslag om dylik lönegradsändring, sedan tillstyrkande yttrande avgivits av bl. a. allmänna civiltjänstverks lönenämnd. I avvaktan på utredning angående tillgodoseendet av juridisk-administrativ sakkunskap åt överstyrelsen ansåg sig statsutskottet ej kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, varpå förslaget avsågs av riksdagen. Även om lika skarpt betonade omständigheter ej skulle föreligga i fråga om andra tjänster, lär dock väntetiden i flertalet fall ha varit så avsevärd, att fog finnes för att generellt medgiva här närmast ifrågavarande tjänsters innehavare den tillfredsställelse, som kan anses ligga däri, att de åtminstone under den sista tiden av sin tjänstgöring få åtnjuta den lönegradsplacering, som med hänsyn till arbetets art och omfattning rätteligen bort tillkomma dem flera år tidigare och i varje fall från och med den 1 juli 1939, då nu gällande civila avlöningsreglemente trädde i kraft.

En fråga, som äger nära sammanhang med den föregående, är den om pensionering av de tjänsteinnehavare, som vid pensionsålderns inträde icke innehaft den högre tjänsten i tre år. Då tjänsteförteckningen såsom utgörande en bilaga till civila avlöningsreglementet rätteligen bort revideras samtidigt med avlöningsreglementet och den nya tjänsteförteckningen sålunda bort äga tillämpning från och med den 1 juli 1939, synes det rättvist och rimligt, att det i fråga om tjänsteman, som på grund av den nu föreslagna revisionen erhållit tjänst i högre lönegrad, finge — på sätt skolöverstyrelsen föreslagit i sitt utlåtande — *i pensionshänseende* så anses, som om han erhållit den högre lönegraden den 1 juli 1939. Ett dylikt förfarande skulle på grund av stadgandet i 16 § 1 mom. allmänna tjänstepensionsreglementet (S.F.S. nr 1008/1941) bliva till förmån för de tjänstemän, som avgå med tjänstepension under tiden juli 1942—juni 1945. Den omständigheten, att vederbörande tjänsteman ej erlagt pensionsavgift för den högre lönegraden under hela den tid av tre år, som enligt nyssnämnda författningsrum fordras för hel tjänstepension i samma lönegrad, synes ej rimligen böra utgöra hinder, då tjänstemannen under betydligt längre tid än tre år erhållit avlöning, som understiger skillnaden mellan pensionsavdragen för lönegraderna i fråga. De ekonomiska konsekvenserna av ett dylikt medgivande kunna ej heller bliva så avsevärda, att på grund härav hinder bör resas mot denna så rimliga åtgärd. Av en undersökning, som i huvudsak dock måst inskränkas till att avse tjänstemän, införda i statskalendern för år 1941, synes framgå, att det föreslagna medgivandet i fråga om 141 tjänster skulle komma att avse allenast 9 tjänstemän, 3 födda under ettvar av åren 1877, 1878 och 1879.

Då vad här ovan förordats är ägnat att ge en smidigare övergång till de löne- och pensionsförmåner, som i här åsyftade fall skola tillämpas, därest den föreslagna tjänsteförteckningsrevisionen bifalles, hemställes,

att riksdagen måtte besluta,

dels att tjänsteman, som innehar tjänst, vilken flyttas till högre lönegrad, och som vid ingången av budgetåret 1942/43 uppnått pensionsåldern men erhållit anstånd med avgång ur tjänsten, må utan ledigförklarande av den högre tjänsten erhålla densamma,

dels ock att i fråga om tjänsteman, som före den 1 juli 1939 innehaft tjänst, vilken på grund av tjänsteförteckningsrevisionen förändras till tjänst i högre lönegrad, och som erhåller den högre tjänsten, skall i pensionshänseende så anses, som om han innehaft den högre tjänsten alltsedan sistnämnda dag.

Stockholm den 24 januari 1942.

Ruben Wagnsson.

Eilif Sylwan.